

zda jsou splněny podmínky zápisu do obchodního rejstříku. Avšak předpisem § 19 zák. ze dne 2. března 1933 čís. 44 sb. z. a n. bylo zakázáno do dne 31. prosince 1934 zříditi nový peněžní ústav druhu zamýšleného společenstva podle § 8 zák. ze dne 9. dubna 1873 čís. 70 ř. zák., společenstvo jest zřízeno teprve zápisem do společenstevního rejstříku, pro existenci společenstva je rozhodující zápis do společenstevního rejstříku, a byl proto prvý soud oprávněn o opovědi firmy k zápisu rozhodnouti, a nemohl opovědi stěžovatelů podle § 19 cit. zák. vyhověti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekurenti napadají potvrzující usnesení rekursního soudu ze všech důvodů § 46 (2) zák. ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n., leč neprávem. Správně poukazuje rekursní soud k tomu, že nejde o rozhodnutí o opovědi živnosti ve smyslu živnostenského práva, nýbrž o opověď k zápisu veřejné obchodní společnosti do obchodního rejstříku, o níž rozhodují soudy. Tyto, vyřizující opověď, jsou oprávněny samostatně posouditi, zda jest podnik veřejné společnosti, jež má býti zapísána, takového druhu, že jeho zřízení podléhá časovému obmezení ve smyslu § 19 zákona ze dne 2. března 1933 čís. 44 sb. z. a n., a, uznají-li, že jest tomu tak, nemohou zápisem veřejné společnosti započavší s provozem podniku na určitou dobu zakázaného, dáti protizákonnému postupu veřejnou sankci. Nebylo proto třeba dalšího šetření, zejména výsledku účastníků. Ve věci samé vycházel arci rekursní soud, zřejmě proti spisům, z předpokladu, že jde o společenstvo podle zákona z 9. dubna 1873 čís. 70 ř. z., a jest v té příčině dovolací rekurs (§ 46 zákona čís. 100/1931 sb. z. a n.) opodstatněn. Než přes to lze z odůvodnění napadeného usnesení seznati, že i rekursní soud pokládá podnik veřejné společnosti, o niž jde, za takový, který spadá pod ustanovení § 19 zákona čís. 44/1933, totiž za obchod bankéřský (čl. 272 čís. 2 obch. zák. a čl. LII zákona čís. 54/1932 sb. z. a n.). A to právem. Nemůže býti pochybnosti, že obchod s cennými papíry a losy jest jednou z nejvýznamnějších složek bankéřských obchodů, a jest proto doložka, kterou připojili rekurenti k označení předmětu podniku »s vyloučením veškeré činnosti, která jest podstatná pro živnost bankovní a směnářskou« zcela bezvýznamná.

Čís. 13440.

Byly-li u krajského soudu podány dvě žaloby, z nichž žádná se nedomáhala zaplacení více než 20.000 Kč, součet žalobních žádání však tento peníz převyšoval, a usnesl-li se samosoudce na jich spojení k společnému projednávání, žalobce pak při prvním roku k ústnímu jednání a ještě před přednesem žalobní odpovědi uvedl, že jde o saldo z poměru kontokorentního, a navrhl, aby věc byla postoupena senátu, — bylo tomuto návrhu vyhověti.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1934, R I 368/34.)

Žalobce podal u krajského soudu dvě žaloby, na 8.300 Kč a na 12.400 Kč. Samosoudce se usnesl, že spojuje obě žaloby ke společnému projednávání. Žalobce při prvním roku k ústnímu jednání ještě před přednesem žalobní odpovědi uvedl, že jde o saldo z poměru kontokorentního, a navrhl, aby věc byla postoupena senátu. Soud první stolice tomuto návrhu vyhověl. Důvody: Obě žaloby byly správně podány u zdejšího krajského soudu. § 7 a) j. n. netýká se věcné příslušnosti, nýbrž obsazení soudu. Jelikož žalující strana před začátkem prvního ústního jednání tvrdila, že žalobní nároky pocházejí z kontokorentního poměru stran a uznané saldo převyšuje 20.000 Kč, bylo jejímu návrhu na postoupení těchto žalob senátu vyhověti. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a vrátil věci samosoudci, by o nich dále jednal a rozhodl. Důvody: Jde o dvě právní rozepře zahájené u krajského soudu týmiž osobami. Předmětem každé z těchto rozepří jest pohledávka žalující strany na penězích nepřesahující 20.000 Kč. Ku projednání a rozhodnutí každé z těchto rozepří povolán jest tudíž člen krajského soudu jako samosoudce (§ 7 a) j. n.). Usnesl-li se samosoudce při ústním jednání, že spojuje obě rozepře k společnému jednání (§ 187 první odstavec c. ř. s.), zůstává i nadále příslušným ke společnému jednání a k rozhodnutí o obou věcech. Rovněž nemá významu pro příslušnost samosoudce okolnost po zahájení ústního jednání stranou žalující tvrzená, že žalobní nároky vznikly z kontokorentního poměru stran a že uznané saldo činí více než 20.000 Kč.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody :

Ve směru formálním je předeslati, že napadeným usnesením bylo sice usnesení prvního soudu slovně »zrušeno«, že však ve skutečnosti bylo změněno a že první soud podle rozhodnutí rekursního soudu nemá již znova rozhodovati o otázce obsazení soudu, nýbrž má jednati dále ve věci samé. Nepřichází tedy v úvahu předpis § 527 druhý odstavec c. ř. s. a je dovolací recurs přípustný. Nelze přisvědčiti názoru rekursního soudu, že okolnost, tvrzená žalující stranou po zahájení ústního jednání, že žalobní nároky vznikly z kontokorentního poměru stran a že uznané saldo činí více než 20.000 Kč, je bez významu. Podle § 226, druhý odstavec c. ř. s. je povinností žalobce, by již v žalobním spise učinil potřebná udání o hodnotě sporného předmětu. Zákon sice praví, že se tak má státi jen, nesměruje-li žaloba k určité sumě peněz a závisí-li příslušnost na hodnotě sporného předmětu, ale vzhledem k předpisům §§ 41 až 43 j. n. a předpisu § 60 odstavec první a třetí j. n. nelze o tom pochybovat, že má žaloba obsahovati také potřebné údaje, podle kterých by bylo lze posouditi, zda a kterého ze tří případů uvedených v § 55 j. n. jest použití a zda věc patří před samosoudce, či před senát (srov. rozh. čís. 6044 sb. n. s.). Žalobkyně uvedla sice v žalobách, že zažalované částky jsou kupními cenami z jednotlivých účtů, avšak, když žalovaný namítal v žalobní odpovědi, že byl mezi nimi poměr kontokorentní, uvedla při roku, že žalobní nároky pocházejí z kontokorentního poměru a že uznané saldo převyšuje 20.000 Kč. Tyto skutečnosti rozhodné pro řádné obsazení soudu, měla žalobkyně uvést již

v žalobách. Žaloba je podle § 226 c. ř. s. spisem, který je určen k přípravě ústního jednání (§ 78 čr.s.), a mohou tedy skutečnosti, které v něm měly sice být uvedeny, avšak nebyly, být předneseny při ústním jednání. Právem proto první soud k tomuto přednesu žalující strany přihlížel a, poněvadž z něho vyplývalo, že věc podle §§ 7 a) a 55 j. n. nepatří před samosoudce, nýbrž před senát, vyhověl návrhu žalující strany na postoupení věci senátu. Při tom bylo vedlejší, že šlo o spojení dvou sporů, poněvadž částka v každém z nich vymáhaná byla částí pohledávky převyšující 20.000 Kč. Poněvadž žalovaný ani při ústním jednání, při němž první soud učinil toto usnesení, žalobní odpověď ještě nepřednesl, nebylo tu dosud oboustranného jednání, takže řízení před prvním soudem nebylo zmatečné a nebylo příčiny je jako takové zrušovati (srovnej rozhodnutí čis. 6044 sb. n. s.). Tím je také vyvrácen názor žalovaného v rekursu do usnesení prvního soudu, že postoupení senátu je procesuálně neúčelným. Neboť procesní úkony provedené před samosoudcem zůstávají v platnosti a budou podkladem pro další řízení před senátem. Názor žalovaného, že zažalovány jsou pohledávky z určitých účtů, padl tím, že žalobkyně ústním přednesem doplnila údaje žalob podle pravdy a dokonce i podle tvrzení žalovaného samého.

Čís. 13441.

Na okresu nelze se domáhati pořadem práva náhrady škody za tělesné poškození pádem s okresní silnice do vodního průtoku, ježto prý okres neučinil opatření, by bylo lze silnice bez závady používatí.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1934, Rv I 1753/32.)

Žalobce domáhal se na žalovaném okresu J. v Čechách náhrady škody, již utrpěl, spadnuv v noci s okresní silnice do vodního průtoku. **O b a n i ž š í s o u d y** žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením a odmítl žalobu.

D ů v o d y:

Soud dovolací přihlédl předem, třebaže k tomu neměl v dovolacích spisech podnětu, k tomu, zdali pro žalobní nárok jest přípustná cesta práva, poněvadž k její nepřipustnosti jest přihlédnouti v každém období sporu z úřadu (§§ 240, 471 čis. 7, 477 čis. 6 a 513 c. ř. s.). Dospěl k závěru, že pořad práva jest vyloučen. Dovolatel domáhá se na žalovaném náhrady za poškození tělesné, které utrpěl spadnuv v noci s okresní silnice do vodního průtoku. Dovolatel vyvozuje zavinění žalovaného okresu z toho, že okres neučinil opatření, by bylo lze silnice na místě úrazu zvláště za noci nebezpečné bez závady používatí, najmě že na silnici v kritickém místě nezřídil, jakž jest předepsáno, zábradlí ani nepostavil patníky, a že patníky, pokud v dotyčném úseku silnice jsou postaveny, jsou postaveny jeden od druhého na větší vzdálenost než jest předepsáno. Dovolatel založil tedy žalobní nárok na tom, že veřejný svaz na veřejné silnici nezřídil podle své povinnosti opatření